AZƏRBAYCAN DİLİ

FƏNNİ ÜZRƏ ELEKTRON DƏRS VƏSAİTİ

IV.Morfologiya

55. Qoşma

Qoşma

İsmin adlıq, yiyəlik, yönlük və çıxışlıq hallarında olan sözlərə qoşularaq müəyyən məna çaları əmələ gətirən köməkçi nitq hissəsinə qoşma deyilir: insan üçün, sənin üçün, sənin qədər, bizə dair. Qoşulduğu sözlə birlikdə cümlənin bir üzvi olur.

Adlıq halda olan sözlərə qoşulanlar	Yiyəlik halda olan sözlarə qoşulanlar
Üçün, kimi, tək, qədər, ilə və s. Uşaq üçün Uşaq kimi Uşaq tək Uşaq qədər Uşaq ilə	***1. Qədər, kimi, tək*** bənzətmə mənasında **Sənin qədər səmimi** 2. ***İlə***- birgəlok mənasında **Sənin ilə** 3. ***Üçün***- səbəb məqsəd mənasında **Sənin üçün**

Yönlük halda olan sözlərə qoşulanlar	Çıxışlıq halda olan sözlərə qoşulanlar
1. ***Qədər, kimi, -dək, -can*** məsafə bildirir: **Evə qədər, evədək** 2. ***Sarı, tərəf, doğru, qarşı*** istiqamət bildirir: **Evə tərəf, evə sarı**	1. ***Əvvəl, sonra, qabaq, bəri*** zaman mənasında **Səndən sonra** 2. ***Qeyri, başqa, savayı, ayrı, özgə-*** fəqləndirmə mənasında **Səndən başqa** 3. ***Ötrü*** səbəb məqsəd mənasında **Səndən ötrü**

Qoşma

Bəzi sözlər omonim olduğundan cumlədəki yerinə görə müxtəlif nitq hissələrinə aid ola bilir.

1. **tərəf, qarşı-** isim, qoşma. **Hər tərəf qaranlıq idi. Sənə tərəf gəlirəm.**
2. **Tək, doğru, yaxın, sarı-** sifət, zərf, qoşma. **Tək əldən səs çıxmaz. O tək gəldi. Sən mən tək tənhasan.**
3. **Sonra, qabaq, əvvəl-** zərf, qoşma. **Bu barədə sonra danışarıq. Bundan sonra məni axtarma.**